

Warszawa, 30 lipca 2025 r.

WRD.5133.2.92.2025.UD

ZAWIADOMIENIE

Działając na podstawie art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r., poz. 1292), oraz § 15 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz.U. 2021 r., poz. 56)

- zawiadamiam o sporządzeniu aktualizacji karty ewidencyjnej **domu mieszkalnego Willa Benkówka (Willi Wilhelma Benke) położonej w Józefowie przy ul. 3 Maja 100, działka ew. nr 78/7 obr. 0041, gm. Józefów, pow. otwocki**, do wojewódzkiej ewidencji zabytków.

W czerwcu 2025 r. została sporządzona nowa karta ewidencyjna zabytku nieruchomego dla domu mieszkalnego Willi Benkówki położonej w Józefowie przy ul. 3 Maja 100, wzniesionej ok. 1900 r. (aut. L. Głazewska-Dańko), włączonej do wojewódzkiej ewidencji zabytków nieruchomych kartą ewidencyjną zabytku z 2013 r. (aut. L. Ciach). Dokumentacja została uzupełniona o aktualne materiały fotograficzne oraz poszerzono rys historyczny i wartościowanie.

Na podstawie art. 22 ust. 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, wojewódzki konserwator zabytków prowadzi wojewódzką ewidencję zabytków w formie kart ewidencyjnych zabytków znajdujących się na terenie województwa, a zgodnie z art. 22 pkt. 4 i 5 tejże ustawy, w gminnej ewidencji zabytków (prowadzonej przez organy samorządu terytorialnego w formie kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy) powinny być ujęte zabytki nieruchome: wpisane do rejestru zabytków, znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji oraz inne zabytki wyznaczone przez wójta/burmistrza/prezydenta miasta w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Natomiast zgodnie z § 15 ust. 1 ww. rozporządzenia o zamiarze włączenia karty ewidencyjnej zabytku do wojewódzkiej ewidencji zabytków, o włączeniu tej karty, sporządzeniu nowej karty ewidencyjnej zabytku, o zamiarze wyłączenia karty ewidencyjnej zabytku z wojewódzkiej ewidencji zabytków lub o wyłączeniu tej karty wojewódzki konserwator zabytków zawiadamia niezwłocznie właściciela lub posiadacza zabytku albo nieruchomości lub rzeczy ruchomej, która przestała być zabytkiem. Wojewódzki konserwator zabytków o zamiarze włączenia karty ewidencyjnej zabytku do wojewódzkiej ewidencji zabytków, o sporządzeniu nowej karty ewidencyjnej zabytku albo o zamiarze wyłączenia karty ewidencyjnej zabytku z wojewódzkiej ewidencji zabytków zawiadamia właściciela lub posiadacza zabytku albo nieruchomości lub rzeczy ruchomej, która przestała być zabytkiem, na co najmniej 14 dni przed planowanym terminem włączenia karty ewidencyjnej zabytku do wojewódzkiej

ewidencji zabytków albo wyłączenia tej karty z wojewódzkiej ewidencji zabytków (§ 15 ust.4 ww. rozporządzenia).

ZASTĘPCA MAZOWIECKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
KONSERWATORA ZABYTEKÓW

/-/

Anna Grudzińska
/podpisano elektronicznie/

Załącznik:

1. karta ewidencyjna (opr. L. Głazewska-Dańko, 2025)

Otrzymują:

1. Pan Kacper Korwin-Mikke (adres w aktach sprawy)
2. Pani Zuzanna Korwin-Mikke (adres w aktach sprawy)
3. Narodowy Instytut Dziedzictwa, ul. Kopernika 36/40, 00-924 Warszawa
4. Aa (WRD UD)

Do wiadomości

1. Gmina Miasto Józefów, ul. Kardynała Wyszyńskiego 1, 05-420 Józefów
2. Starostwo Powiatowe w Otwocku, ul. Górna 13, 05-400 Otwock

Kwalifikowany podpis elektroniczny ma skutek równoważny podpisowi własnoręcznemu (art. 25 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE).

Niniejszy wydruk pisma, na podstawie art. 39³ kodeksu postępowania administracyjnego, nie wymaga podpisu odręcznego. Pismo zostało wydane w formie dokumentu elektronicznego przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego i podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Wydruk pisma stanowi dowód tego, co zostało stwierdzone w piśmie wydanym w formie dokumentu elektronicznego. Imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe osoby, która pismo podpisała, a także identyfikator pisma nadawany przez system teleinformatyczny, za pomocą którego pismo zostało wydane – w załączeniu.

Potwierdzam zgodność wydruku z dokumentem wydanym w postaci elektronicznej:

Identyfikator dokumentu	577239.2091175.2522476
Nazwa dokumentu	Józefów, ul. 3 Maja 100, aktualizacja WEZ.pdf
Tytuł dokumentu	Józefów, ul. 3 Maja 100, aktualizacja WEZ
Sygnatura dokumentu	WRD.5133.2.92.2025
Data dokumentu	2025-07-30 15:19:19
Skrót dokumentu	144AB78A2ED0A18C05B16D457ABF75B460BED FEC
Wersja dokumentu	1.4
Data podpisu	2025-07-30
Sygnatariusz	Anna Grudzińska
Stanowisko	Zastępca Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego
	EZD 3.126.43.43.
Data wydruku:	2025-08-01 08:48:25
Autor wydruku:	Dudek Urszula

Lp. 05/a		3. Miejscowość
WEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU	
1. Nazwa	2. Czas powstania	
Dom mieszkalny Willa Benkówka	ok 1900	Józefów
7. Fotografia z opisem wskazującym na orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym		4. Adres
 		3 Maja 100 05-420 Józefów obr. 41 działka 78/7
 		5. Przynależność administracyjna
Widok od strony południowej z ulicy Wiślanej. Fot. 2009		województwo mazowieckie powiat otwocki gmina Józefów
Widok od strony północno-wschodniej z podwórza. Fot. 2005		6. Formy ochrony
Widok od strony północno-wschodniej z podwórza. Fot. M.K. Mikke 2025		WEZ 2013

8. Historia, opis i wartość

Willa powstała w latach 1896-98, jako pierwszy z domów, zbudowanych przez Wilhelma Benke na działce ograniczonej ulicami Środkową (3 Maja), Wiślaną i Niecałą (dziś Błękitna). Wynajmowano ją już w 1899 r., w ogłoszeniu nazywając willą pod „Wieżą”. Właściciel z rodziną mieszkali w Warszawie, w Emilianowie spędzali lato. W 1924 roku Ernestyna Benke po śmierci męża sprowadziła się na stałe, podobnie jak syn Jan Benke z rodziną oraz córka Natalia z mężem Władysławem i synami, zasiedlając sąsiednie domy. Po wybuchu II Wojny Światowej Ernestyna jako Niemka opuściła Polskę i dołączyła do synów mieszkających od lat w Berlinie. Administrację lokali willi przy ul. Środkowej 4 przejęły władze gminne i lokalny Czerwony Krzyż, kierując tu przesiedleńców. Po podziałach całej nieruchomości główna willa w 1950 roku była już własnością Gabrieli i Mariana Hermanów, którzy od 3 lat zajmowali jedno z mieszkań. Zabudowano i powiększono dolną werandę południową. W 1984 roku dom kupili Małgorzata i Janusz Korwin-Mikke, przywrócili dawny układ pomieszczeń i sukcesywnie go remontowali. Obecnie willa służy rodzinie, należy do Kacpra Korwin-Mikke.

Budynek drewniany na planie protokąta, parterowy z podwyższonym użytkowym poddaszem, na podmurówce z cegły, przykryty dwuspadowym dachem posiada dwie mansardy. Skrzyżowanie kalenic wieńczy wieża, będąca pozostałością dawnej, wyższej, z galerią wokoło. Z trzech stron bryły budynku znajdują się dwukondygnacyjne werandy – otwarte oprócz jednej dolnej, przekształconej na pokój ok. 1970. Główne wejście od podwórza prowadzi przez zadaszoną małą werandę. Elewacje dłuższe 5 i 6-osiove, krótsze 3-osiove, pokryte profilowaną szalówką, z zachowanym detalem m.in. gzyms, opaski okienne. Werandy i szczyty dachów bogato zdobione snycerskimi dekoracjami. Wtórnie pokryto dach blachodachówką, zdjęto okiennice.

Wartość historyczna wynika ze związku z postacią Wilhelma Benke, budowniczego garbarń na terenie Rosji, który jako jeden z pierwszych zainwestował w letnisko w Józefowie. Pomimo niewielkich zmian, budynek zachował główną bryłę, detal architektoniczny oraz oryginalne elementy wnętrz (piece kaflowe, stolarka okienna i drzwiowa, schody) są nośnikami wartości artystycznych. O wartości naukowej świadczy autentyzm znacznej części substancji, konstrukcja budynku, lokalny sposób ocieplenia oraz rozwiązania materiałowe i technologia wykonania.

Źródła: „Kurier W-wski”, 1899; APW O. w Otwocku, Akta Gm. Let. Falenica, j.335; Roczniki Józefowskie pod red. R. Lewandowskiego; K. Chudyńska-Szuchnik, L. Głazewska-Dańko Pod trzema warstwami linoleum, 2024; wywiady autorki z dawnymi i obecnymi właścicielami 2000-2024.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Budynek w dobrym stanie. Zyskałby na przywróceniu okiennic jako elementu dekoracyjny elewacji oraz likwidacji wtórnej przebudowy jednej z dolnych werand.

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

Lidia Głazewska-Dańko

4 czerwca 2025

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków